

Anesthesie

Anesthesie is de officiële naam voor verdooving of gevoelloosheid. Met behulp van anesthesie kan er zonder pijn en met zo min mogelijk nadelen worden geopereerd. De specialist die de anesthesie toedient is de anesthesioloog. Deze zorgt niet alleen voor de anesthesie maar ook voor de bestrijding van pijn en eventuele andere ongemakken rondom de operatie.

De anesthesioloog werkt samen met anesthesie-assistenten. Tijdens en na de operatie worden de ademhaling, bloeddruk en hartslag met behulp van elektronische apparatuur bewaakt. Zonodig kan de anesthesioloog ieder moment de anesthesie bijstellen. Bijvoorbeeld dieper laten slapen, wakker maken, meer of minder pijnstillers toedienen.

Algehele anesthesie of narcose

Bij deze vorm van anesthesie bent u niet bij kennis. Via een infuusnaald in uw arm worden de narcosemiddelen toegediend. Hierna valt u snel in slaap. Wanneer u slaapt, krijgt u een kapje op het gezicht of een buisje in de luchtpijp, waardoor u een mengsel van zuurstof en narcosegassen inademt. U merkt hier zelf niets van! Omdat iedere patiënt anders is, stemt de anesthesioloog de narcose nauwkeurig af op uw leeftijd, lengte en gewicht, gezondheidstoestand, de ernst en de duur van de operatie.

Er zijn verschillende vormen van anesthesie mogelijk. De keuze hangt af van de aard en de ernst van de ingreep, de plek waar de ingreep plaatsvindt en uw persoonlijke voorkeur. Ook de tijdsduur van de operatie speelt een rol, evenals uw leeftijd en uw geestelijke en lichamelijke gesteldheid.

Regionale anesthesie

Operaties onder de navel (onderbuik, been, lies)

Met deze vorm van anesthesie kan een onderbuik, een been of het onderlichaam tijdelijk gevoelloos worden gemaakt voor pijn. De ingreep kan plaatsvinden zonder dat u onder narcose gebracht hoeft te worden. Er zijn verschillende soorten regionale anesthesie. De meest bekende vorm van regionale anesthesie is de ruggenprik (epidurale en spinale anesthesie genoemd). Door middel van een injectie in de rug wordt de onderste lichaamshelft, van navel tot en met tenen, gevoelloos gemaakt. Ook kunt u de benen tijdelijk niet meer bewegen. Tijdens de ingreep blijft u wakker. Als u daar tegenop ziet, kunt u een licht slaapmiddel krijgen, waardoor u minder merkt van wat er gebeurt. Er bestaan nogal wat misverstanden over deze vorm van anesthesie. Veel mensen denken dat de ruggenprik erg pijnlijk is. De prik worden vergeleken met de prik voor het infuus.

Operaties aan arm of hand

- Plexus anesthesie

Bij deze vorm van anesthesie wordt de arm via een prik in de oksel of de hals gevoelloos gemaakt.

- Bierse anesthesie

Bij deze manier van anesthesie wordt er een naaldje ingebracht in een bloedvat van de te opereren hand. Vervolgens wordt met behulp van een rubber zwachtel het bloed uit de arm gemasseerd. Dan wordt er een band om de bovenarm opgepompt om te voorkomen dat het bloed weer terugstroomt in de arm. Vervolgens wordt er via het eerder ingebrachte naaldje een anesthesiemiddel ingespoten waarna de arm gevoelloos wordt zodat u geen pijn heeft tijdens de operatie. Na de operatie wordt de band om de bovenarm losgemaakt en komt het gevoel weer terug.

De gecombineerde techniek

Bij grote operaties kan het voordelen hebben om een regionale anesthesie in combinatie met narcose te geven. Voordat u narcose krijgt wordt met behulp van een ruggenprik een dun slangetje vlakbij de wervelkolom ingebracht (de zogenaamde epidurale katheter). Via dit slangetje worden tijdens, maar vooral na de operatie, medicijnen toegediend zodat u pijnvrij blijft.

De voorbereiding

Om het risico van complicaties tijdens de anesthesie zoveel mogelijk te beperken, vindt vooraf aan de operatie een preoperatief onderzoek plaats. Dit onderzoek wordt enige tijd voor de operatie verricht op de preoperatieve polikliniek anesthesiologie. U heeft hiervoor een afspraak gekregen. Het is van belang dat u de vragenlijst zorgvuldig invult.

Op de preoperatieve polikliniek onderzoekt de anesthesioloog uw lichamelijke conditie en bespreekt met u de anesthesievorm. Ook geeft hij/zij u instructies over het nuchter zijn en het innemen van uw medicijnen.

Vragen?

Wanneer u vragen heeft over de anesthesie dan kunt u deze stellen tijdens uw bezoek. Tijdens de opname komt de anesthesioloog meestal niet meer langs. De anesthesioloog die u op de polikliniek te woord staat, is niet altijd degene die tijdens de operatie de anesthesie toedient.

Verder zijn de volgende zaken nog van belang:

- Draag geen sieraden zoals horloges, ringen, armbanden en oorbellen, dit in verband met de hygiëne.
- Verwijder make-up en nagellak, zodat de natuurlijke kleur van uw huid beter beoordeeld kan worden.
- Als dat mogelijk is, probeer dan vóór de operatie te douchen en uw nagels kort en schoon te houden.
- Het is verstandig het roken vóór een operatie te staken (of te beperken). De ademhalingswegen van rokers zijn vaak geïrriteerd en daardoor gevoeliger voor ontstekingen. Bovendien kan hoesten na de operatie erg pijnlijk zijn.
- Bij algehele anesthesie kunnen kunstgebit, contactlenzen of bril niet gedragen worden; bij plaatselijke of regionale anesthesie kan dit meestal wel.
- Draag uw lange haar in een staart.
- Een hoortoestel mag in principe inblijven.
- Wij adviseren u uw eigen medicijnen mee te nemen.

Het is belangrijk dat u nuchter bent voor de operatie.

Dat houdt in dat u zes uur voor de operatie niets meer mag eten en drinken. Neem wel uw eigen medicijnen in volgens voorschrift, met een klein slokje water, tenzij iets anders met u is afgesproken!

De operatie

Zodra u aan de beurt bent wordt u door de verpleegkundigen naar de operatiekamer gereden. De anesthesie-assistent ontvangt u daar en controleert nog een keer alle gegevens. U krijgt enkele plakkers op uw borst voor het registreren van het hartritme, een klemmetje op uw vinger om het zuurstofgehalte in het bloed te controleren, een band om uw bovenarm om de bloeddruk te meten en er wordt een infuusnaald ingebracht om de narcosevloeistof toe te dienen. Bij het toedienen van de ruggenprik vraagt de anesthesioloog u om te gaan zitten of te gaan liggen. Van deze prik voelt u niet méér dan van de prik van de infuusnaald.

Bij regionale anesthesie hoeft u niet bang te zijn dat u iets van de operatie ziet; het te opereren gebied wordt met steriele doeken afgedekt. De mogelijkheid bestaat om tijdens de operatie naar muziek te luisteren; neem dan uw eigen MP3 speler mee. Wanneer u dat zelf prettig vindt, kunt u bij kijkoperaties meestal meekijken op de monitor.

Uitslaapkamer

Bent u onder narcose geweest, dan is de anesthesie na de operatie snel uitgewerkt en wordt u naar de uitslaapkamer (verkoeverkamer) gebracht. Hier blijft u nog onder controle totdat u goed wakker bent en terug kunt naar de verpleegafdeling.

U kunt zich zo kort na de operatie nog slaperig voelen en af en toe wegdommelen. Omdat de pijnstilling van de narcose geleidelijk uitgewerkt raakt, kunt u op een gegeven moment pijn gaan voelen. Het kan ook zijn dat u last van misselijkheid krijgt. Vraag dan gerust iets tegen de pijn of misselijkheid.

Ook als u regionale anesthesie heeft gehad, wordt u naar de uitslaapkamer gebracht. Hier blijft u nog enige tijd onder controle, want deze vorm van anesthesie heeft tijd nodig om uit te werken. U merkt dat doordat het verdoofde lichaamsdeel gaat tintelen.

Terug naar de afdeling

Als u weer terug bent op de verpleegafdeling nemen de verpleegkundigen de zorg voor u weer op zich. De verpleegkundigen weten wat u mag hebben tegen de pijn, eventuele misselijkheid of andere ongemakken. Ook daar kunt u gerust vragen naar medicijnen ter vermindering van uw klachten.

Bij sommige ingrepen kan extra bewaking na de operatie noodzakelijk zijn. In dat geval blijft u langer op de uitslaapkamer of gaat u naar de intensive care. Dit wordt vooraf met u besproken, tenzij blijkt dat die beslissing pas tijdens de operatie kan worden genomen.

Na de operatie

Door een nauwkeurige dosering van geneesmiddelen en met behulp van geavanceerde bewakingsapparatuur wordt een veilige anesthesie mogelijk gemaakt. Ondanks alle zorgvuldigheid zijn complicaties niet altijd te voorkomen. Ernstige complicaties komen na een operatie bijna niet meer voor. Toch kunnen in enkele gevallen vervelende ongemakken of nawerkingen optreden.

- De meest voorkomende maar gelukkig steeds minder optredende nawerkingen zijn misselijkheid, braken, spier- en keelpijn. Het is niets om u ongerust over te maken. Het hoort erbij en de verschijnselen verdwijnen (al dan niet met behulp van medicijnen) na enige uren of dagen. De misselijkheid kan veroorzaakt worden door de gebruikte anesthesiemiddelen en door de soort operatie die u ondergaat (bijvoorbeeld een buikoperatie).
- Omdat er bij een ingreep onder algehele anesthesie soms een buisje in de keel wordt aangebracht, kunt u na de operatie last hebben van een geïrriteerde keel of kriebelhoest. Ook kan het voorkomen dat een beschadiging aan het gebit ontstaat. Dit komt echter maar heel zelden voor.
- U kunt soms hoofdpijn krijgen na een ruggenprik (spinale anesthesie). Deze hoofdpijn neemt toe als u zit of staat. Is dit bij u het geval dan geeft de verpleegkundige dit door aan de anesthesioloog. Deze zorgt voor de behandeling van uw hoofdpijn.
- Rugpijn ter plaatse van de prik treedt zelden op. Als het al optreedt is deze licht van aard en verdwijnt na enkele dagen.
- Ook na algehele narcose kan hoofd- en rugpijn voorkomen. De hoofdpijn ontstaat als gevolg van de spanningen rond de operatie en de anesthesie of omdat u uit uw dagelijkse ritme bent.
- Rugpijn kan ontstaan door de houding waarin u tijdens de ingreep heeft gelegen. Hoewel de anesthesioloog in samenwerking met de chirurg voortdurend uw ligging en houding op de operatietafel controleert, kan deze rugpijn toch ontstaan.
- Soms klagen patiënten over vermoeidheid, concentratie- en geheugenstoornissen. Deze klachten worden niet alleen door de anesthesie veroorzaakt maar zijn een gevolg van de operatie als geheel. Uw lichaam krijgt veel te verwerken en het is normaal dat u na de operatie niet weer meteen fit bent. Vermoeidheid en andere verschijnselen nemen af naarmate u herstelt en uw krachten weer toenemen.
- De eerste 24 uur na de operatie raden wij u af een voertuig te besturen of een machine te bedienen.

